

Kazimierz Michalewski

Uniwersytet Łódzki

DOI: 10.14746/psj.2014.28.6

Analiza językowa tekstu prawniczego

Analiza *Uzasadnienia* postanowienia sądu dokonana została na prośbę pewnej kancelarii adwokackiej. Nazwę kancelarii, nazwę sądu i nazwiska osób wymienianych w *Uzasadnieniu* pomijam z oczywistych powodów. Pozostawiam imiona i pierwsze litery nazwisk. Zdarza się, że podaję nazwy firm i nazwy miejscowości, bo bez nich cytowany fragment *Uzasadnienia* byłby niezrozumiały.

W przesłanym mi do analizy językowej tekście kopii (podpisanej przez stwierdzającego zgodność z oryginałem Starszego Sekretarza Sądowego) zaobserwowałem liczne usterki.

Mniej istotne są łatwe do skorygowania **błędy literowe** (por.: ...za która jako zapłatę przedstawiła... s. 80; ...otrzymać wierzytelność względem BZE na 40 mln zł, którą miała zostać sprzedana... s. 91; ...a także, iż nie upoważniał... s. 97; ...istniała opinia prawny radcy prawnego ... s. 98; ...po odwołani Romana N... s. 105; ...to rakię zawiadomienia w jego ocenie nie powinny... s. 106; ...kierownictwa pinu finansowego BZE s. 109; ...i nie nakazywał oskarżonemu jaki czynności w ramach KFI ma wykonywać... s. 112; ...potrafił oprzec się sugestii... s. 120; ...z wiązanych z obrotem... s. 143; ...został odwołany... s. 143; ...dalszych pracowników spółek BZE i PSE, który przedstawiali znany im wycinek... s. 144; ...poszczególnych zawiadomień... s. 145; ...uznał... za wiarygodne jedyne w części... s. 147; po czym na przekazał ją Andrzejowi P na jego prośbę... s. 152 ...pałac bezie wykorzystany jako... s.155; Di tej następnej transakcji jednak nie doszło... s. 156; ...a każdoczesny ich posiadać mógł żądać... s. 166; ...wpływającą na podwyższenie stopnia społecznej szkodliwości czyny...). Razem pojawiło się 19 błędów. Błędy i usterki powinny zostać dostrzeżone i poprawione jeszcze w elektronicznej formie przygotowanego tekstu.

Liczne są w tekście **błędy ortograficzne**, polegające na rozłącznym zapisywaniu „nie” z rzeczownikami odsłownymi (por. ...z uwagi na nie wypłacanie wynagrodzenia za pracę Danuta z dniem 31 lipca 1997 roku odeszła z pracy... s. 2; ...nie akceptowanie sposobu... s. 11; ... ze względu na nie akceptowanie sposobu prowadzenia finansowych spraw spółki przez członków jej zarządu s. 11; ...nie zwrócenia pobranej zaliczki... s 15; ...nie dotrzymania terminu... s. 19; ...proponował nie korzystanie z zapisów o zwrotnych cesjach... s. 28; ...możliwych do uruchomienia przy nie rozliczeniu się z zapłaty... s. 28; ...zaaprobował nie korzystanie nadal z zapisów o cesjach... s. 33; ...z uwagi na nie popełnienie przestępstwa s. 48; ...po nie zastosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania... s. 62; ...nie świadczyło to automatycznie o nie działaniu na szkodę BZE... s. 65; ...wskazując na nie skorzystanie... s. 74; ...z uwagi na nie wydawanie... s. 74; ...wobec nie złożenia weksli... s. 82; ...i nie przedstawienia do wykupu... s. 82; ... nie sprawdzenie... ani nie wypytywanie... s. 89; ...o nie rozliczeniu wcześniejszej cesji... s. 89; ...nie wywiązywania się z obietnic... s. 100; ...na nie wystąpienie szkody po stronie BZE... s. 104; ...dziwne wydawałoby się nie umieszczenie... s. 105; ...o nie uleganiu naciskom... s. 109; ; ...w związku z nie zgłoszeniem wniosku... s. 111; ...z uwagi na nie dostarczanie dokumentów... s. 125; Świadczyło to o nie uzgadnianiu wzajemnym... s. 131; ...nie uiszczenie zapłaty... s. 133; ... nie spłaceniu... s. 142; ...nie spłaceniu... s. 143; ...co miało doprowadzić m.in. nie odnotowaniu [sic!] w protokołach zebrań zarządu... 144 ...nie księgowaniem... s. 146; ...nie zgłoszenie się ... s. 147; ... nie rozliczenie... s. 164; Wobec nie stwierdzenia... s. 167; ... na nie uiszczeniu opłaty... s. 168; ... nie odnoszenie... s. 171; ...nie wykonania... s. 172). W sumie wystąpiły 33 błędy, także z przymiotnikami i imiesłowami przymiotnikowymi (por. ...akcje nie dopuszczone do publicznego obrotu, w zasadzie nie zbywalne i nie przynoszące zysków z dywidendy s. 5; ...nie związane z działalnością zarobkową... s. 9; ...nie określoną konkretnymi fakturami... s. 19; ...z najstarszych nie uregulowanych zobowiązań... s. 23; ...dotyczące nie zawartych skutecznie umów... s. 23; ...związaną z nie należytych przygotowaniem... s. 38; ...przyjął nie pasujące na niego garnitury... s. 42; ...również nie odpowiadające rozmiarom Romana N. s. 42; ...a nie zwindykowane wierzytelności... s. 58; ...a także nie podpisane projekty... s. 72; ...w sposób nie budzący zaufania... s. 74; nie podpisane różne warianty... s. 75; ...nie rozliczone należności... s. 79; ...nie skłaniający do swobodnego przepływu informacji... s. 89; ...nie rozliczone ok. 17 mln zł... s. 93; ...nie zasługujące na przymiot wiarygodnych s. 100; ...świadków nie zainteresowanych wynikiem... s. 109 ...sąd uznał zatem za nie odpowiadające prawdzie...; ...uznać za nie odpowiadające rzeczywistości s. 124; ...nie mającymi istotniejszego znaczenia... s. 128; ...nie żyjącego już byłego wiceprezesa... s. 141; ...nie odnotowaną... s. 142; ...nie osiągniętego... s. 171; ...nie przekraczającej... s. 173. Razem 26 błędów).

W dokumencie pojawił się wyraz policja pisany nie wiedzieć czemu wielką literą (por. *...groził Tadeuszowi B mówiąc, że może stać się krzywdą jego dzieciom a także opisując swoje kontakty z Policją i mafią* s. 14; *...nie były zgłaszane na Policji...* s. 116). Jest też z zamiast ze w: *...Węgłostał nie wywiązałby się z zobowiązania...* s. 43.

Pojawiło się sporo **błędów interpunkcyjnych** (razem 12). Często **brak odzielenia przecinkiem** imiesłowowych równoważników zdań (por.: *...rozliczył się przedstawiając do potrącenia należności względem tej Huty uzyskane w drodze cesji...* s. 3; *...gmina sprecyzowała swoje wyliczenia ceny sprzedaży pałacu oraz parku ustalając ją zgodnie z przyjętymi bonifikatami na kwotę...* s. 9; *...Edward K i Tadeusz B działając w imieniu żon sprzedali spółce...* s. 14; *Wartość samochodów przekazywanych przez firmę Bekereel ujęta w wystawianych przy tym fakturach była znacząco zawyżana...* s. 54; nie podawał opisując to zdarzenie... s. 69; *...spotkał się z K. Ł w jego mieszkaniu chcąc wyjaśnić stan faktyczny...* s. 71; *Wyjaśnienia... co do garniturów mające wykazać...* s. 85; *...wyjaśnienia A. P wskazujące na nie wystąpienie szkody po stronie BZE...* s. 104; *...czy wśród dokumentów przekazywanych K. Ł były weksle stwierdzając, że ...*s. 120; *Mówiła ona tylko o bilansie nie wspominając rachunku zysków i strat...* s. 125; *...nie składała zeznań dokładnie zgodnych z jego wypowiedziami nie relacjonując np. nic o groźbach...* s. 131; *...przeprowadziła transakcję cesji od PSE wierzytelności odsetkowych przysługujących wobec BZE płacąc za nie weksłami...* s. 151).

Czasem **brak przecinków w innych pozycjach** (por. *...udał się do Warszawy aby wyjaśnić rozbieżności w deklaracjach* s. 71; *...przekazał on że zawiadomienie nie neguje...* s. 79; *...z kwoty 100 mln złoty której dotyczyła...* s. 80; *...i gdy zapytał o nie E. K ta stwierdziła...* s. 81; *...których kopiami, oprócz zawiadomienie, także dysponowało zawierały już tylko jeden podpis...* s. 104 *...reprezentacja przy umowach cesji, których dotyczyły zawiadomienia nie była prawidłowa...* s. 104; *...badania poligraficzne [sic!] pracowników w tym także jej...* s. 116; *fakt, że rada nadzorcza w pierwotnym składzie nie podjęła działalności znalazł potwierdzenie ...* s. 128; *...w oparciu o dokumenty księgowe do których miał dostęp* s. 134; *...kazał jej uruchomić przelew gdy nie było jeszcze zobowiązania mówiąc że cesja przyjdzie...* s. 136; *Zeznaniom z tego świadka złożonym w toku śledztwa nie można było zarzucić niezgodności...* s. 140; *...kontynuację wydobywania i produkcji ...po przejściu spółki przez KFI C jako pozostające we wzajemnej zgodności...* s. 147; *Oskarżony, jak wskazywały na to wszystkie wiarygodne dowody posiadał znakomitą orientację i wiedzę w zakresie każdego aspektu spółki KFI C posiadając w niej głos decydujący* s. 159; *Jak pokazały rezultaty postępowania dowodowego zawarcie tej umowy, nawet przy...* s. 165;

...nieświadomości, że na posiadanie takiej broni i amunicji wymagane jest zezwolenie nie można uznać za usprawiedliwioną ... s. 167 — razem 18).

Pojawiają się też **przecinki zbędne**: ...pismo z BZE wskazujące na znacznie niższe, niż wykazywane w księgach PSE, saldo wzajemnych należności s. 41; ...sporządzone przez księgowego, w postaci bilansu oraz rachunku... s. 125).

Występują **błędy fleksyjne**: ...zespołu biegłych: Bernadety B, Henryka S-ego, Jana K-czuk i Tomasz R-na... s. 65; Ogółem z kwoty ok. 100 mln złoty... s. 80; ...z Colloseum, Węglostalem i być może z Auspol... s. 95.

W dokumencie pojawiają się różne, także znane z mediów właściwe żargonowi prawniczemu, **błędy leksykalne** (por.: *Spółce przysługiwało prawo wiecznego użytkowania nieruchomości...* s. 5; ...*sporządzenie sprawozdania finansowego, t. j. bilansu oraz rachunków zysków i strat...* s. 2; ...*bilans oraz rachunek zysków i strat...* s. 2; ...*bilans oraz rachunek zysków i strat...* s. 11; ...*sytuacja w [...] w uogólnieniu przedstawiała się tak, że energię elektryczną od produkujących ją elektrowni nabywała spółka PSE, a następnie...* s. 16; ...*lub nawet upadały i generowały wysokie zadłużenie...* s. 17; ...*zajmował równolegle stanowisko dyrektora pionu...* s. 17; ...*uległ namowom tym bardziej, że...* s. 18; ...*odniesie nienależną korzyść majątkową...* s. 21; ...*zazwyczaj niezwłocznie po wpływie do BZE kolejnych zawiadomień o cesjach, a nadto zdarzył się przypadek, że Roman N polecił rozdysponowanie zobowiązania na rzecz KFI C jeszcze przed wpływem zawiadomienia...* s. 24; *Po biesiadowaniu, do pokoju hotelowego Krzysztofa Ł udali się z nim...* s. 35; ...*nie uznano za zasługujące na podzielenie twierdzeń oskarżonego Józefa J...* s. 66; ...*czy nawet podawał, że ze Zbigniewem K były dwa spotkania...* s. 70; ...*odpowiadał następnie na szereg szczegółowych pytań podając, że...* s. 70; *Ryszard S zaznaczył też, że...* s. 71; *R. S sprecyzował jeszcze, że w czasie wizyty u K. Ł miał przy sobie kserokopię deklaracji...* s. 72; ...*podał, że uczestniczył...* s. 73; *Niezgodnie z dokumentami zabezpieczonymi w sprawie...* s. 75; *Również nie jawiły się jako miarodajne twierdzenia...* s. 75; *ponieważ KFI C było w Hucie spalone ze względu...* s. 79; ...*podnosił on, że już w toku negocjacji...* s. 94; ...*opisał też, że oglądali z R. N pierwszą umowę cesji...* s. 102; *Sąd nie mógł podzielić... obszernych wywodów na temat nie ponoszenia...* s. 104; *Także nie zostały uznane za miarodajne wyjaśnienia...* s. 105; ...*wyjaśniał m.in. jakie kolejno funkcje sprawował w BZE wskazując, że...* s. 105; ...*przeprowadzono badania poligraficzne [sic!] pracowników w tym także jej, w związku kradzieżami pieniędzy...* s. 116; ...*nie mogła być li tylko wywołana niekompletnością dokumentów...* s. 118; ...*zaprzeczył też świadek Józef W opisując, że toczyło się w tej sprawie postępowanie ...* s. 119; ...*za bardziej miarodajne uznawano...* s. 122; ...*nawet wygrażając, że ich załatwi...* s. 130; ...*mimo że pozostawała żoną T. B, to nie składała zeznań dokładnie zgodnych z jego wypowiedziami nie*

relacjonując *nic* o *groźbach telefonicznych ze strony J. J.* s. 131; *...w sprzeczności z innymi miarodajnymi dowodami* s. 133; *...można było uznać za miarodajne, gdyż zawierały wypowiedzi potwierdzone zeznaniami innych pracowników...* s. 137; *...uznano za bardziej miarodajne jej zeznania z postępowania przygotowawczego* s. 138; *...nie można uznać za miarodajne, gdyż świadek nie miała wglądu do ...* s. 139; *...nie można było zarzucić niezgodności z prawdą [...] więc uznano je za miarodajne* s. 140; *...za bardziej miarodajne uznano zeznania wcześniejsze* s. 140; *...uznano to tłumaczenie przedstawione na rozprawie za miarodajne* s. 141; *Świadek ten potrafił jednak przyznać, że korzystał z samochodu [...] nawet w celu wożenia swojego chorego psa do weterynarza. Dlatego dano wiarę Andrzejowi L, za bardziej miarodajne uznając jego wypowiedzi z postępowania...* s. 141; *...niezgodności z zabezpieczonymi dokumentami...* s. 142; *...nie budziły wątpliwości co do swjej miarodajności* s. 147; *Wszystko to skłoniło sąd do uznania wymienionych opinii za miarodajne* s. 153; *...przedstawił na czym polegała kooperacja...* s. 153; *...uznano je za miarodajne* s. 153; *...zasłaniał się niepełną wiedzą szczegółów* s. 153; *...mówiono mu, że spółka ta posiada wyjątkowo atrakcyjne złoże, a okazał się to niewypał* s. 153; *...zeznania świadków...* zawnioskowane w akcie oskarżenia do odczytania... s. 151; *...będą one przedstawione w BZE jako miarodajne i będą rozliczane...* s. 160; *...przepisu względniejszego dla sprawcy* s. 167).

Są wyrazy **ze zmienioną** w stosunku do właściwej im w polszczyźnie ogólnej **łączyliwoscią** (por. *...brak pełnego dostępu do dokumentów o znaczeniu dla księgowości KFI...* s. 11; *Ryszard P* podnosił też na posiedzeniach zarządu, że zachodzą trudności w uzgodnieniu salda *...a także zgłaszał, że zawiadomienia o cesjach...* s. 39; *...nie pozwalają na zidentyfikowanie, jakiego długu dotyczą* s. 40; *... zawierające m.in. zapytanie co do trudności z uzgodnieniem salda...* s. 40; *o co wypytywany był i o czym zeznawał Krzysztof Ł ...* s. 43; *...który opisał, że po wszczęciu postępowania...* s. 62; *...jak o tym wyjaśniał J. J...* s. 62; *Wyjaśniał o pojawieniu się w 1999 roku wraz z przedstawicielami C Ryszarda S i o jego roli...* s. 66; *a także wyjaśniał o przedstawieniu Andrzejowi P propozycji wydzielenia kwoty 250 mln złotych długu...* s. 67; *...K. Ł nie podawał opisując to zdarzenie, aby ktoś mu groził...* s. 69; *podobnie oskarżony Ryszard S wyjaśniał na posiedzeniu w przedmiocie tymczasowego aresztowania...* s. 72; *...wyjaśniał o przekazaniu samochodu...* s. 72; *...wyjaśniał o działalności firm...* s. 72; *...wyjaśniał na temat weksli...* s. 73; *...wyjaśniał o współpracy i kompensatach...* s. 73; *...wyjaśniał między innymi o zadłużeniu...* s. 80; *...wyjaśniał o potwierdzeniu salda...* s. 81; *...wyjaśniał też o pierwszych cesjach...* s. 82; *...i opisał, że w związku z przyspieszeniem...* s. 83; *...podał, że przy okazji pobytu...* s. 83; *...podawania, że od przelewów gotówkowych* s. 85; *... wyjaśniał też o poinformowaniu... o dwukrotnym błędnym udzieleniu... o spotkaniu z zarządem BZE...* s. 85; *...krótko wyjaśniał na temat swojego majątku...* s. 87; *...wyjaśnił on na*

temat *Elektrociepłowni...* s. 87; ...wyjaśniał o umowach... s. 92; O nagranych przez siebie rozmowach... składał wyjaśnienia podczas przesłuchań... s. 92; Oskarżony wyjaśniał również na temat obecności Józefa J na posiedzeniach... oraz o spotkaniu związkowców i załogi... s. 96; Oskarżona opisywała też, że umowa... s. 98; ...wyjaśniał o spotkaniu... s. 102; ...a także wyjaśniał o sporządzonej z tego spotkania notatce... s. 102; ...i wyjaśniał opisując przebieg swojej pracy zawodowej s. 103; ...wyjaśniał także o wyjeździe... s. 103; ...R. P postulował o dołączenie wykazu... s. 105; ...wyjaśniał także o swych wyjazdach... s. 106; ...wyjaśniał o przygotowaniu sprawozdania... s. 107; O pełnieniu tych obowiązków Ryszard P wyjaśniał też... s. 108; ...wyjaśniał też o wystawianiu faktur... s. 114; ...konsekwentnie zeznawała o przebiegu kierowanej przez nią kontroli... s. 119; ...sąd uznawał je za wyraz prywatnych przypuszczeń, a nie relacji o faktach... s. 122; ...nie zeznawał o niczym istotnym... s. 124; zeznawała także o tym, że... s. 125; ...nie relacjonując nic o groźbach telefonicznych... s. 131; ...zeznowała tylko o faktach... s. 131; ...świadek podawał m.in., że... s. 133; ...zeznowała o działalności tego zespołu... s. 142; ...zeznowały ...na okoliczności zasadniczo bezsporne s. 142; ...zeznowała także o podpisaniu umów... s. 142). Nowe, niefunkcjonalne zresztą, konstrukcje składniowe mogą sugerować, że występującym w nich słowom przypisano wartość inną, niż miały dotąd.

Są **pleonazmy**: ...wysoce i nieprawdziwie zawyżający zysk spółki... s. 11; Jeśli nie przychodziły drogą pocztową z zewnątrz, to ich wpływ do BZE nie był nigdzie rejestrowany s. 23; ...i podczas spotkania z Krzysztofem Ł okazała mu specyfikację zaksięgowanych w BZE wierzytelności...; s. 35; ...gdyby Huta Częstochowa zawarła układ w postępowaniu układowym s. 45; ...zeznowały wzajemnie zgodnie ... s. 142; ...którzy wzajemnie zgodnie z sobą oraz w oparciu o [...] przedstawili... s. 145; ...jako pozostające we wzajemnej zgodności ... s. 147;

Jest w tekście wiele różnych błędów **składniowych** (por.: Dzięki uzyskanej przez to rekomendacji doszło do... s. 3; Spółce przysługiwało prawo wiecznego użytkowania nieruchomości, w obrębie której znajdowało złożę bazaltu a także dysponowała ona koncesją na wydobycie tej kopaliny s. 5; Cena zbycia wyniosła 300. 000, a ponadto nabywca zobowiązał się do spłaty... s. 5; ...wpisano jako nową siedzibę spółki adres pałacu w Ornontowicach... s. 9; Na zapytania ze strony przedstawicieli Gminy [...] informowano ich o planach i rozmowach dotyczących uruchomienia w obrębie nieruchomości placówki oświatowej, a nadto wydzierżawiano pomieszczenia na warsztaty szkolne s. 10; ...sporządził jeszcze rzeczoznawca Lucjan P, który podrobił przy tym podpis Rity D wskazanej jako współautor tego operatu, za co został później skazany... s. 12; ...poprzez wniesienie [...] aportu [...] przez co nabywał on 70. 000 nowych udziałów w spółce s. 12; Następnie przez okres kolejnych prawie dwóch lat nie dokonano przeniesienia własności nieruchomości w Szczekowicach na rzecz KFI C i dopiero uczyniono

to aktem notarialnym z dnia 15 czerwca 2000 roku s. 13; ...wyraził chęć nabycia części gruntów rolnych w gminie Lubawka, a także wydzierżawione zostało firmie KFI C gospodarstwo w Błażkowej s. 14; Skutkowało to wzrastającym przez kolejne lata zadłużeniem BZE względem PSE, przekraczające w 1998 roku kwotę 100 milionów złotych s. 17; ...nie dokonał sprawdzenia sytuacji majątkowej i kondycji finansowej spółek KFI C, jak i EPS sp. zo.o. s. 19; Operat ten, a w zasadzie wycena, nie nadawał się do wykorzystania... s. 20; ...na skutek korzystania z nieaktualnego wzoru prezes zarządu ... udzielił ... pełnomocnictwa... s. 24; ... oddłużenia BZE w PSE przy pomocy cesji wierzytelności... s. 26; ...konieczność zaopatrywania się przez Hutę Pokój we wsad hutniczy..., co często nastęczało problemów z wagi na brak... s. 28; ...Krystyna G, która jednocześnie pełniła funkcję zastępcy dyrektora ds. finansowych, a także udzielona jej został przez reprezentantów Huty prokura łączna s. 29; ...wystąpił o prolongatę terminu [...] powołując się na przejściowe kłopoty jego spółki, po czym nie nastąpiła zapłata za cesję... s. 32; ...w miarę podpisywania jednoosobowi kolejnych cesji wierzytelności przez Krzysztofa Ł, które były księgowane i rozliczane w BZE... s. 34; ...brali w nim udział jeszcze Krzysztof L oraz Elżbieta K — W z Romanem N. s. 35; jednocześnie poznał wartość powstałej w wyniku księgowania cesji w BZE rozbieżności w saldach... s. 35; Ze względu na wątpliwości zarządu BZE co do możliwości wywiązywania się Ryszarda P z obowiązków dyrektora pionu ekonomicznego i finansowego oraz głównego księgowego [...] postanowiono nie powoływać go na to stanowisko... s. 40; ...wręczono wypowiedzenie umowy o pracę i odsunięto go od pełnienia funkcji dyrektora..., a następnie z dniem 15 stycznia 2002 roku została jego umowa o pracę w PSE rozwiązana... s. 42; ...Huta Częstochowa w drodze głównie porozumień kompensacyjnych zwróciła ponad 2 miliony kosztów sądowych, splecono część nakazów sądowych... s.47; Siedziba spółki przeniesiona została do Krakowa, a od listopada 1999 roku miała ona uprawnienia do... s. 51; spółka KFI C kupowała, posiadała i wyzbywała się licznych samochodów osobowych s. 53; ...prowadził działalność gospodarczą pod firmą Zakład Pracy Chronionej „Bekerel”... s. 53; ...KFI C przejęło na siebie zapłatę za ten pojazd i potrącono cenę jego zakupu z długu... s. 55; ...strony zawarły ugodę przed mediatorem, która została zatwierdzona przez Sąd... s. 56; ...rozliczane tak, że KFI dostało za nie do zwindykowania wierzytelności wobec najgorszych dłużników BZE, udało się rozliczyć z tymi dłużnikami kwotę... s. 58; Józef J stwierdził, że nigdy nie mieli z PSE informacji, że Krzysztof Ł nie jest umocowany do jednoosobowej reprezentacji, nadto przesłał on na początku działalności KFI swoje pełnomocnictwo jednoosobowe do BZE s. 59; ...Józef J... wskazał też, że w jego obecności Krzysztof Ł podpisał kilka umów cesji wierzytelności, po czym zawiadomienia o cesjach były przekazywane do BZE z pominięciem KFI C s. 59; ...spółka KFI C zarobek miała nie na cesjach z PSE, tylko wynosił on 15% na windykacji z BZE s. 59; Oskarżony podkreślał też, że BZE rozliczało w długich okresach... s. 59; ...zdarzenie z bronią w Hotelu Patria

w Częstochowie, o którym wyjaśniał Krzysztof Ł... s. 59; ...bądź odmawiał składania wyjaśnień, bądź wyjaśniał na okoliczności nie związane z zarzutami... s. 59; ...wyjaśniał na rozprawach w dniach... s. 59; ...dokonując oceny wyjaśnień oskarżonego Józefa J stwierdził, że w przeważającej części nie nosiły one cech wiarygodności, gdyż ... i przedstawiały rolę oskarżonego zupełnie inaczej, niż wszystkie inne przesłuchane w tej sprawie osoby... s. 60; chociażby zeznania świadka Jacka K relacjonującego m.in. wizytę w sprawie umowy przewłaszczenia udziałów w jego gabinecie Józefa J i Piotra W. s. 64; ...znamienne jest przy tym, że Jozef J w tym miejscu powoływał się na przekazywanie s. 64; ...fakt potwierdzony został istnieniem zbioru kopii takich umów cesji, o czym zeznawały pracownicy BZE... s. 65; o czym wyjaśniał również Józef J... s. 65; Przeczyły takim wyjaśnieniom nie tylko wyjaśnienia Krzysztofa Ł, ale też fakty, że , przy zawieraniu... s. 65; ...fakt, że we wskazanej w nim dacie nie zajmował się z uwagi na sprawy rodzinne bezpośrednio sprawami spółki KFI C, nie świadczył jeszcze o tym, że nie posiadał wiedzy o całości procederu i nie kontrolował oraz akceptował także tego elementu s. 66; ...tego elementu obejmującego podpisane jednoosobowo przez Krzysztofa Ł umów cesji i zawiadomień... s. 66; ...a także doprowadził do częściowego podpisania i okazywał porozumienie datowane na 3 października 2000 r. s. 69; ...jeździł z Piotrem W do PSE, gdzie były przekazywane umowy cesji z reguły przez Krzysztofa Ł będącego też pełnomocnikiem PSE, przy czym nie znał zakresu tego pełnomocnictwa... s. 70; R. S stwierdził, że K. Ł nigdy nie twierdził, że podpisane przez niego jednoosobowo umowy cesji są nieskuteczne, w PSE bywał u K. Ł, a zdaniem oskarżonego zarząd PSE wiedział i godził się na zawieranie tych cesji... s. 71; ...nie podpisane projekty różne warianty umów okołowekslowych... s. 72; ...firmę Artur Andersen, która badała też kwestie cesji i sald, na uzgodnienie salda PSE i BZE za 1999 rok, które do BZE dostarczył brat oskarżonego s.. 72; ...posiadał kilka wariantów prawidłowej umowy okołowekslowej przygotowanych w związku z zaistniałą sytuacją w formie opinii prawnej przez mecenasa P. s. 74; Nie nasuwały też wątpliwości co do zgodności z prawdą wyjaśnienia R. S odnoszące się do jego udziału w rozmowach poprzedzających wystawienie weksli przez przedstawicieli Huty Pokój, tego, że weksle wydane K. Ł były podpisane... s. 76; W odniesieniu do pistoletu hukowo — gazowego z amunicją z amunicją gazową, zabezpieczonych w jego mieszkaniu... s. 76; ...odpowiadać może tylko za to, co działo się do pozbawienia go prokury i udania się na urlop w styczniu 2001r., pomniejszone o kwoty cesji uznanych w PSE, a także ponadto o kwotę 32 mln zł... s. 79; ...przekazał on że zawiadomień nie neguje... s. 79; R. N wskazał też, że o zawiadomieniach o cesjach wiedział... s. 79; ...mimo przygotowania [...] instrukcji obiegu dokumentów [...] nie została ona zatwierdzona s. 79; ...doszło do transakcji nabycia wierzytelności sprzedaży wierzytelności przysługującej wobec Huty... s. 81; ...miała miejsce wymiana garniturów z udziałem jego żony... s. 82; ...które poprzedziły i stały się powodem nawiązania współpracy z KFI... s. 82; ...z bogactwa materia-

tu dowodowego zdołał niejednokrotnie wyłowić i zaakcentować istotne dla niego kwestie... s. 88; ...nie był zainteresowany o takich rozbieżnościach powiadamiać przełożonych... s. 89; ...a także od zarządu BZE, który obawiał się wysłać pismo dotyczące problemów z uzgodnieniem sald zaadresowane bezpośrednio do zarządu BZE s. 89; Ponadto w podpisanym 15 maja 2001 r. porozumieniu z KFI Colloseum potwierdzającego dążenie do spłacenia... s. 90; ...próba podniesienia kwestii rozbieżności w saldach [...] spotkała się z odesłaniem do uzgodnień z samym K. Ł. s. 90; Dodał także, iż w chwili podpisywania porozumienia Węgłostal C posiada, czy będzie posiadać wierzytelność wobec BZE na 40 milionów zł i była podpisana cesja między KFI a Węglostalem... s. 91; ...podtrzymał swoje wcześniejsze wypowiedzi wyjaśniając w czasie konfrontacji z:... s. 92; ...a sformułowanie w porozumieniu [...] nie odzwierciedlał w pełni koncepcji... s. 93; ...że weksle przez Hutę Pokój zostały wystawione i wydane, trafiły one do PSE... s. 94; ...i świadczyły mogły jedynie o... s. 94; Zabezpieczenie ze strony huty weksłami dostaw wsadu mogło przecież nastąpić wtedy... s. 97; Oskarżona opisywała też, że umowa [...] znaleziona u niej w mieszkaniu znalazła się tam, bo chciała się z nią zapoznać... s. 98; Także nie budziło wątpliwości przyznanie przez oskarżoną... s. 100; ...osób zeznających i wyjaśniających na ten temat s. 100; ...nie pytał na tym spotkaniu o uprawnienia do reprezentacji, z zawiadomieniami o cesjach prawdopodobnie przychodziły też umowy cesji, które oskarżony prawdopodobnie widział s. 106; ...część zawiadomień o cesjach było sfałszowanych... s. 106; ...koparkę o wartości 1 miliona zł, którą następnie na podstawie użyczyły spółce KAM-BAS... s. 110; Oskarżony zaprzeczył, aby utrudniał prowadzenie kontroli skarbowej inspektorom UKS, udostępnili im pomieszczenie z podsłuchem, gdyż był on tam już wcześniej i w czasie kontroli na pewno był wyłączony... s. 113; ...odmawiając składania wyjaśnień nie odnosiła do okoliczności istotnych... s. 117; ...w oparciu o przedstawiane mu informacje przez członków władz gminy... s. 122; ...więc jego postępowania z postępowania przygotowawczego nie były przez sąd brane pod uwagę s. 124; Jedyne należało zwrócić uwagę na pewne niedokładności... s. 125: ...podlegała pod Lidie W... s. 126; ...zajmowała się wprowadzaniem do ewidencji faktur zakupu sprzedaży do ewidencji oraz prowadzeniem środków trwałych s. 126; ...nieprawdziwego zaświadczenia o zarobkach, które nie zostało wykorzystane z uwagi na jej zbyt młody wiek... s. 126; Halina M [...] której były mąż pracował w BDM i na rachunek inwestycyjny założony na jej nazwisko kupowane były akcje Huty Ferrum i Energomontaż Północ S.A. [...] s. 130; ...oraz brak interesu u Mariusza Ł w składaniu wyjaśnień tej treści s. 134; ...bezpośrednio zajmowała się przyjmowaniem oraz polecała księgowanie zawiadomień o cesjach... s. 136; Zeznaniem z tego świadka... s. 140; ...opisujący m.in. ...wizyty przedstawicieli KFI C [...] charakteryzującego R. P jako osobę trudną [...] przedstawiającego przebieg spotkania... [...] w którym była mowa o konwersji [...] a nie poruszano zagadnienia niezgodności sald, potwierdzającego, że w jego pamięci pozostało... s. 143;

...wpływ zawiadomienia o cesji z PSE na Videograf podpisanego jednoosobowo przez K. Ł., s. 145; „...który badał sprawozdanie BZE za rok 1999 i nie wykryto w nim nieprawidłowości, a znajdowało się w BZE potwierdzenie salda... s. 146; Henryka M..., z którym kontaktowali się J. J i P. W zgłaszając chęć zakupu akcji Centrozap, jednak do takiej transakcji nie doszło s. 149; [...] przekazał weksle z wystawienia spółki KAM-BAS — niemożliwych do zdyskontowania s. 150; ...z uwagi na jej brak płynności finansowej... s.153; uzyskiwała od dłużnika tych wierzytelności — BZE nienależnych przysporzeń majątkowych ... s. 158; „...z uwagi na brak zapłaty... innym kontrahentem s. 164; ...umorzono postępowanie karne przeciwko Zbigniewowi K o przypisany mu w punkcie 30 wyroku czyn s. 165; ...mniejszy w stosunku do poprzedniego czynu ładunek społecznej szkodliwości tego czynu wynikający z faktu... s. 171;

Zdarzają się **wypowiedzenia tak zawile**, że trudno dociec ich znaczenia (por. [...] po wstępnym zainteresowaniu ze strony Michaela Jacksona oraz innych podmiotów, które nie przeszło jednak do fazy finalizowania transakcji... s. 6; Reprezentanci Gminy [...] nigdy nie formułowali wobec spółki [...] zarzutów [...] a także nie potwierdzali, aby zostali przy tym oszukani [...] s. 10; ...planach dotyczących wykorzystania tej nieruchomości i inwestowania w nią, które nigdy nie zostały wdrożone do realizacji s. 12; ...polegające początkowo na wzajemnym handlu wyrobami hutniczymi... s. 13; ...odnotowywał wysokie saldo obrotów z uwagi na kompensaty i cesje wierzytelności s. 13; ...spółka KFI C, z którą Juspol nie przeprowadzał transakcji kupna czy sprzedaży towarów, lecz odnotowywał wysokie saldo obrotów z uwagi na kompensaty i cesje wierzytelności s. 13; Tadeusz B popadł też w konflikt z Albertem Ch na kanwie realizowanej wspólnie z firmą Auspol inwestycji w postaci budowy domów w zabudowie szeregowej w miejscowości Podgórzyn koło Jeleniej Góry i w toczących się później procesach uzyskał korzystne dla siebie wyroki sądowe w sprawach o zapłatę, a także o kierowanie przeciwko niemu bezprawnych gróźb przez Alberta Ch. s. 15; ...indosowane na rzecz BZE, a następnie na rzecz PSE i w końcu na rzecz PSE... s. 18; ...już w momencie zawarcia tej umowy nie mieli zamiaru rozliczyć jej poprzez przekazanie środków finansowych przelewem na rzecz cedenta... s. 19; ...natomiast w przypadku braku zobowiązania zabezpieczenie w postaci weksli wygaśnie... s. 30; Krzysztof Ł przyjął te weksle, nie zostały one zarachowane w PSE jako zapłata za cesje, natomiast były one później traktowane jako zabezpieczenie roszczeń PSE wobec KFI C... s.31; Kilkakrotnie na prośbę Krzysztofa Ł przedstawiciele KFI C zwrócili mu podpisane przezeń jednoosobowo umowy cesji, a w jednym przypadku kategorycznie zażądał on cofnięcia zawiadomienia o cesji po tym, jak jedynie podpisał umowę cesji i zawiadomienie nie przystawiając pieczętki imiennej i firmowej PSE, a Piotr W wrócił pod jego nieobecność do jego biura i nakłonił sekretarkę do przystawienia tych pieczętek błędnie informując, że tak zostało uzgodnione z jej przełożonym s. 41; ...podzielone zostały na

liczne części w kwotach nie przekraczających 5 tysięcy złotych, albo nie wyższych niż 10 tysięcy złotych... s.45; ...uszczipienie podatku VAT za lata 1998–2000 na kwotę 178.032 złote, przy czym Lidia W działała w krótkich odstępach czasu, w ramach powziętego z góry zamiaru nierzetelnego rozliczania podatku VAT w imieniu spółki C. s. 51; Po nabyciu w grudniu 1997 roku 100% udziałów w spółce z o.o. KAM-BAS z siedzibą w Wałbrzychu, prezesem jej jednoosobowego zarządu został Damian K... s. 52; Okoliczność ta nie miała jednak decydującego wpływu na możliwość przypisania oskarżonemu popełnienia przestępstwa ujętego w punkcie I aktu oskarżenia s. 60; Fakt, że formalnie D. P nie była zatrudniona na stanowisku nazwanym „główna księgowa” nie oznaczał, że faktycznie nie mogła wykonywać obowiązków głównej księgowej, a przynajmniej nie uniemożliwiała jej to opracowania nieprawdziwego bilansu s. 61; Podnoszona przez oskarżonego okoliczność, że Danuta P nie miała dostępu do pełnej dokumentacji księgowej spółki akurat zgadza się z jej zeznaniami i także nie wyklucza możliwości zwrócenia się do niej przez ówczesnego prezesa zarządu spółki o wytworzenie potwierdzającego nieprawdę bilansu... s. 61; Tłumaczenia świadka Iwony O w tym zakresie, a także opisujące problemy z mężem, który z uwagi na nadużywanie alkoholu i konflikt z żoną mógł nawiązać kontakt z KFI C i oferować w celu zarobkowym jakieś informacje dotyczące kontroli, brzmiały wiarygodnie i potwierdzone zostały wynikami postępowania kontrolnego w UKS... s. 62; dotyczyły przypadków opieczętowania umowy podstępnie przez Piotra W oraz zwrotu cesji na rzecz KFI C na łączną kwotę 40 milionów złotych, gdy nie mogły one być zrealizowane w BZE z uwagi na zajęcia komornicze i zastąpione zostały cesjami z tej samej daty na rzecz GK C S.A. s. 63; Tłumaczenia Józefa J, że nie wprowadzał w błąd nikogo z BZE przy okazji rozliczania umów cesji wierzytelności z PSE nie są miarodajne, bo w przypadku rozpatrywanym w tej sprawie owo wprowadzanie w błąd nie występuje w prostej formie osobistego przekazywania oszukańczych informacji natomiast polega na stworzeniu wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym z PSE i BZE mechanizmu ukierunkowanego na przysparzanie bezzasadnych korzyści majątkowych spółce KFI C w oparciu o oszukańcze podstawy s. 65; ...celowe zniekształcenia i niedokładności zmierzające, co można było ocenić w zestawieniu z wszystkimi pozostałymi dowodami, do przedstawienia swojej osoby w świetle bardziej korzystnym, niż płynące z rzeczywistych faktów i zachowań s. 69; Ryszard S wyjaśnił także, iż Huta Pokój wystawiła weksle jako przedpłatę na zakup wierzytelności lub wsadu przez Węglostal w relacji z PSE i gdy sprawa ta się pojawiła, nie była doprecyzowana umowa wekslowa między Węglostalem i Hutą oraz Hutą i PSE, po czym w 2002 roku na prośbę A. M udał się do Warszawy aby wyjaśnić rozbieżności w deklaracjach wekslowych i spotkał się z K. Ł w jego mieszkaniu chcąc wyjaśnić stan faktyczny w zakresie weksli i deklaracji okołowekslowych, jednak K. Łysakowski stwierdził, że nie pracuje już w PSE, więc oskarżony wrócił do Katowic i nie nakłaniał wówczas Ł do podpisania żadnego dokumentu, ani nie miał

przy sobie żadnej deklaracji s. 71; ...na których podpisał się K. Ł zgodnie ze wskazaną w nich jednoosobową reprezentacją PSE, o prawidłowości której wszyscy byli przekonani, a niejednolitość w zakresie reprezentacji panowała w samym PSE, czego dowodziły pełnomocnictwa udzielone omyłkowo s. 103; ...dano wiarę tylko co do mechanizmu formalnego uzyskania przez spółkę z o.o. Polonia Promotions, której właścicielką była Anna S, prezesem zarządu — Bogdan Ś, lecz faktycznie kierował nią Wiesław S, samochodu marki BMW od KFI C. s. 120; ...sąd dał wiarę treściom zawartym w zeznaniach tego świadka z postępowania przygotowawczego s. 124; Mówiła ona bowiem tylko o bilansie nie wspominając rachunku zysków i strat, jednak należało przez to rozumieć właśnie składniki sprawozdania finansowego spółki sporządzone przez księgowego, w postaci bilansu oraz rachunku zysków i strat, gdyż określenie „bilans” jest powszechnie używanym w tym zakresie skrótem myślowym s. 125; Do twej grupy świadków należeli: [...] — Alicja Urszula K z d. W [...] — asystentki zarządu w firmach Węglostal, która zakładała na swoje nazwisko... s. 129; W istocie nie można było zasadnie zakwestionować zeznań świadków — radczyń prawnych Huty Pokój... s. 134; Zeznania tego świadka, choć nader stanowcze i wyraziste, brzmiały dla sądu wiarygodnie... s. 144; ...wierzytelności wobec spółek węglowych mające w rezultacie trafić do PSE... s. 144; ...nie dość, że głównie zeznawał na okoliczności odbiegające od głównego nurtu tej sprawy, tj. nabywania akcji Energomontażu Północ S.A, a także transakcjach z udziałem firmy Energo-Test, to jeszcze starał się zeznawać jak najkorzystniej dla oskarżonych ... s. 151; a upadłość EPS przynosiła straty, dlatego został ogłoszona upadłość tej spółki s. 152; Świadek opierała swe wypowiedzi na danych zawartych w dokumentach — przeprowadzonym przez świadka badaniu wraz z załącznikami i każde swe twierdzenie potrafiła przekonująco uzasadnić... s. 152; Sąd uznał za rzetelne [...] opinie biegłych autorstwa Wiesława B, Bernadety B... s. 152; ...uwzględniając także zasadę voluntas not fit iniuria, sąd nie mógł przyjąć, że fałszywe zapewnienia oskarżonych, o których była mowa, doprowadziły reprezentantów gminy Orontowice do niekorzystnego rozporządzenia mieniem gminy w tym przypadku s. 155; Bilans był zatem dokumentem wystawianym przez inną osobę uprawnioną w rozumieniu art. 271 [...] a oskarżony Józef J tym czynem wyczerpał znamiona przestępstwa... s. 156; Za owe przelewy KFI C nie dokonało na rzecz PSE żadnej zapłaty, gdyż nie można było za taką uznać bezwartościowych weksli z wystawienia EPS, jeśli rzeczywiście były przekazywane, a nawet nie musiało żadnej zapłaty dokonywać, gdyż te cesje nie były i nie mogły zostać zaksięgowane w PSE, o czym osoby działające na rzecz KFI C wiedziały s. 158; ...majątnego — przynajmniej majątkiem swoich najbliższych s. 171; ... obowiązek częściowego naprawienia szkody wobec dawnego BZE na poziomie 1 miliona złotych s. 171; ...fakt, że działał na szkodę własnej firmy oraz bardzo poważną wysokość wygenerowanej z jego udziałem szkody s. 171; ...karę 9 miesięcy pozbawienia wolności biorąc pod uwagę długotrwałość okresu nielegalnego posiadania,

a także fakt, że chodziło o rewolwer, a także o amunicję do niego dwojakiego rodzaju... s. 171; ...na korzyść oskarżonego, że działanie zakończyło się na poziomie usiłowania, a także, że powodowała nim obawa o utratę wysokiej pozycji zawodowej... s. 172; ...uzasadnionym linią życiową oskarżonej, karą realną pozostać kara grzywny... s. 173.

Zaobserwowano skłonność do stosowania wielowyrazowych konstrukcji zamiast adekwatnych pojedynczych wyrazów (por. też: *...przeprowadzane były pierwsze transakcje w ramach obrotu wierzytelnościami s. 1; ...zajmowała się głównie działalnością polegającą na wykonywaniu usług w zakresie ochrony mienia s. 5; działalność polegała na prowadzeniu przedsiębiorstwa — kopalni bazaltu w Mikołajowicach s. 5; ...prowadzić będzie działalność oświatową w postaci szkoły wyższej lub jej filii... s. 7; ...zabytkowy charakter składnika budowlanego nieruchomości s. 9; ...spółka podjęła już i podejmie przedsięwzięcie związane z utworzeniem szkoły wyższej... s. 9; ...w pierwszym rządzie [germanizm!] zmieniły umowę przedwstępną s. 9; ...prowadząc natomiast działalność w zakresie budownictwa s. 13; ...zatrudnionych było coraz więcej osób, zwłaszcza w młodym wieku s. 15; ...zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach, m.in. na potrzeby uzyskania bankowych kart kredytowych, które nie odpowiadały prawdzie... s. 15; W przypadku płatności przelewem bankowe dyspozycje płatnicze podpisywali zgodnie z zasadami reprezentacji BZE... s. 23; ...remontowany był dawny gabinet Romana N w BZE celem przekazania go jego następcy... s. 38; ...wyjaśnienia K. Ł w tym przedmiocie cechowały się wszelkimi przymiotami wiarygodności s. 84; ...eliminowałoby możliwość puszczenia w obieg tych papierów wartościowych o charakterze abstrakcyjnym... s. 97).*

Informacje o niejasnej wartości występują w zdaniach z niedostatkami interpunkcyjnymi: *...razem z podległym mu Markiem Sikorą zatrudnionym w Juspolu jako specjalista ds. windykacji i marketingu, korzystał z mieszkania firmowego... s. 13.*

Zastrzeżenia budzi **konstrukcja dokumentu**. Informacje o osobach występujących w procesie są tak podawane, że trudno znaleźć te, które by miały interesować kogoś analizującego dokument. Nierespektowana jest chronologia (por.: *W lutym 1999 roku siedzibę tej spółki przeniesiono do Środy Śląskiej... Tego samego dnia 12 stycznia 1998 roku zawiązano spółkę akcyjną Grupa Kapitałowa C...; Na przelomie lat 1997 i 1988 [...] Dariusz K zrezygnował z prowadzenia księgowości [...] Prowadzenie Księgowości KFI C przejęła po Dariuszu K Lidia W, która zatrudniona została w tej spółce na stanowisku głównej księgowej na początku maja 1997 roku s. 11; Z dniem 12 lutego 2001 roku Roman N odwołany też został ze stanowiska dyrektora ekonomiczno — finansowego i głównego księgowego BZE. [...] Umowa o pracę w BZE Romana N została rozwiązana [...] z dniem 31 października 2001 r. [...] Po lutym 2001 roku remontowany był dawny*

gabinet Romana N w BZE... s. 38; Z dniem 12 lutego 2011 roku stanowisko głównego księgowego powierzono Ryszardowi P... s. 39; Wówczas w maju 2001 roku Roman N na terenie BZE segregował dokumenty... s. 39; W związku z tym Ryszardowi P wypowiedziano umowę o pracę w BZE, a na czas wypowiedzenia tj. od 1 października do końca grudnia powierzono mu... s. 40).

Wątpliwa jest przydatność informacji niepowiązanych z rozpatrywaną sprawą (por. *...za kwotę 800 zł, po czym przez rok dopominał się o zapłatę tej kwoty, którą wreszcie Józef J wypłacił mu wraz z wysokimi odsetkami za zwłokę*). Zwiększa się takimi wiadomościami objętość tekstu kosztem jego przejrzystości.

Błędy mają negatywną wartość estetyczną i szkodzą prestiżowi urzędu. Obniżają również wartość semantyczną dokumentu. Utrudniają interpretację.

LITERATURA

- Choduń A., *Prawo a język urzędowy*, w: *Język w prawie, administracji, gospodarce*, red. K. Michalewski, Łódź 2010.
- Malinowska E., *Styl urzędowy*, w: *Przewodnik po stylistyce polskiej*, red. S. Gajda, Opole 1995.
- Wojtak M., *Gatunki urzędowe na tle innych typów piśmiennictwa użytkowego — zarys problematyki*, w: *Język. Prawo. Społeczeństwo*, red. E. Malinowska, Opole 2004.
- Wróblewski B., *Język prawny i prawniczy*, Kraków 1948.
- Zieliński M., *Języki prawne i prawnicze*, w: *Polszczyzna 2000. Orędzie o stanie języka na przełomie tysiącleci*, red. W. Pisarek, Kraków 1999.

Kazimierz Michalewski

The linguistic analysis of a legal writing

It is an analysis of the grounds of a certain court order. The text contains numerous linguistic deficiencies. Among them are: typing errors, spelling mistakes, punctuation, flexographic, lexical and syntactical errors. Undeniably they harm the prestige of the office which signed the document and make it more difficult to interpret the decisions of such an office. Albeit the result of the analysis of one legal writing does not entitle to making generalizations, however it encourages linguists to become interested in this category of speech.

Keywords: legal language — official text — linguistic error